

Bài 7 - Luân Lý Kitô giáo và các Vấn đề Sức Khỏe và Sự Sống – I

Bài làm ở nhà trước khi đến Lớp 7

Home Exercise before Class 7

Read Christian Morality: In the Breath of God, Chapter 5, sections from beginning of chapter through “Catholic Convictions Concerning the Promotion of Health and the Preservation of Life”; Lesson 3 – Handout 1 in the English Student Handout and answer the following questions:

Đọc phần “Các Xác Tín Công giáo liên quan đến việc Thăng Tiến Sức Khỏe và Bảo Tồn Sự Sống” trong bài này và trả lời những câu hỏi dưới đây:

- (a) What is the fundamental theological principle underlying a Catholic approach to medical morality?
Nguyên tắc thần học căn bản nào làm nền tảng cho một tiếp cận Công giáo về luân lý y học?
- (b) Do Catholics have an obligation to cling to life for as long as possible, under whatever circumstances, avoiding death at all possible costs? Why?
Các Kitô hữu có bổn phận phải bám víu vào sự sống càng lâu càng tốt, dưới bất cứ trường hợp nào và tránh cái chết bằng mọi giá không? Tại sao?
- (c) What is meant by the principle of double effect? Under what circumstances, if any, is it permissible to indirectly cause an outcome that it would be impermissible to cause directly?
Nguyên tắc song hiệu là gì? Trong hoàn cảnh nào, nếu có, người ta được phép gián tiếp gây ra một hậu quả mà nếu trực tiếp gây ra thì không được phép?
- (d) What is meant by the principle of totality? What are the conditions, if any, under which it is permissible to sacrifice a part for the whole?
Nguyên tắc toàn vẹn là gì? Dưới điều kiện nào, nếu có, người ta được phép hy sinh một phần cho toàn thể?

Read CCC 2292-2296, 2299-2301 and answer the following questions:

Đọc Giáo Lý của Hội Thánh Công Giáo, các câu 2292-2296, 2299-2301 và trả lời những câu hỏi dưới đây:

- (a) What conditions must be met in order to ensure the moral liceity of medical experimentation and research?
Để đảm bảo tính hợp pháp về luân lý của thử nghiệm và nghiên cứu y học, thì cần phải thỏa mãn những điều kiện nào?
- (b) Are Catholics permitted to donate their organs after their death? Are there any circumstances that would change that?
Người Công giáo có được phép hiến các bộ phận cơ thể sau khi chết không? Có trường hợp nào có thể thay đổi nó không?

- (c) Under what circumstances, if any, are autopsies of dead bodies permitted?
Trong hoàn cảnh nào, nếu có, người ta được phép giải phẫu tử thi để khám nghiệm?
- (d) Under what circumstances, if any, is the cremation of a dead body permitted?
Trong hoàn cảnh nào, nếu có, người ta được phép hỏa táng tử thi?

Bài 7 - Luân Lý Kitô giáo và các Vấn đề Sức Khỏe và Sự Sống – I

Viết theo Christian Morality: In the Breath of God – Chapter 5 Của Tiên Sĩ Russell B. Connors, Jr

BÉ RÒM

Bé Ròm đã bị bệnh Sida. Em mới chỉ có 8 tuổi. Bệnh Sida ở trẻ em như Bé Ròm khiến một người phải hoặc kêu trời hoặc in lặng - đó là một sự bất tương đồng tàn nhẫn nếu có khi nào xảy ra. Câu chuyện của em là một chuyện buồn và quen thuộc: các vấn đề về tim mạch đi kèm với bệnh không cầm được máu, truyền máu trong những tháng đầu đời, nhiễm trùng, sốt, và như vậy và dẫn đến chẩn đoán: HIV +. Tất cả những điều ấy đã xảy ra vài năm trước đây. Tiến trình sức khỏe của em đã bị xuống dốc kể từ đó. Thuốc Azidothymidine (AZT) có hiệu quả trong một thời gian, nhưng bây giờ Bé Ròm đang xuy xụp: "ôm yếu gây mòn" hoặc "không phát triển được", như họ nói. Các bác sĩ đã nói về các phương pháp điều trị mới hơn có thể được thử nghiệm: thử nghiệm, để đảm bảo, nhưng với một số dấu hiệu hiệu quả, do đó, chắc chắn, một số hy vọng. Tất nhiên, sẽ có những rủi ro, nhưng sau đó, mọi thứ không phải là hy vọng cho Bé Ròm dài hạn. Điều gì thực sự tốt nhất cho Bé Ròm?

DÌ BẢY

Dì Bảy, bảy mươi bốn tuổi, đã bị đột quỵ nặng cách đây 5 tuần và đã ở trong khu chăm sóc đặc biệt kể từ đó – được nối với máy thông khí và đủ thứ thiết bị kỹ nghệ cao cấp khác. Các bác sĩ muốn tiếp tục chữa trị và quả quyết rằng có một cơ hội tốt là dì ấy có thể phục hồi. Tuy nhiên, cháu gái và cháu trai của Dì thì không chắc chắn. Một số người cảm thấy là không có lý do gì để tiếp tục việc điều trị ấy, rằng Dì Bảy sẽ không muốn điều ấy. Những người khác bị sốc bởi đề nghị "đầu hàng" này.

Từ GLHTCG 2258, 2276, 2288

Ba chương cuối này khác với bốn chương đầu. Các chương trước thảo luận về các chủ đề cơ bản và những niềm xác tín về đức tin căn bản làm nền tảng cho đời sống luân lý Kitô giáo. Chúng ta đã thấy rằng đời sống luân lý Kitô giáo là về việc đáp lại tình yêu tuyệt vời của Thiên Chúa. Đó là về việc tham gia vào công việc của triều đại Thiên Chúa. Và, khi chúng ta cố gắng trở thành những người có lương tâm tốt, thì nó nói về mệnh lệnh liên tục và khả năng của chúng ta được biến đổi từ tội lỗi sang đời sống ân sủng.

Bây giờ chúng ta tập trung vào các câu hỏi cụ thể hơn, các câu hỏi về những gì chúng ta được mời gọi để làm hoặc không làm trong những lĩnh vực cụ thể của cuộc sống. Trong chương này, chúng ta tập trung vào trách nhiệm bảo vệ sức khỏe và sự sống của mình cũng như sức khỏe và sự sống của những người được trao cho mình chăm sóc. Trong chương 6, chúng ta xem xét các trách nhiệm luân lý quan trọng trong lĩnh vực tình dục con người, và trong chương cuối cùng, chúng ta tập trung vào một số trách nhiệm xã hội của chúng ta là những người theo Đức Kitô. Đương nhiên là các chủ đề cơ bản và các xác tín được nghiên cứu trong phần đầu của sách này vẫn còn nguyên, nhưng giờ đây tập trung vào việc đời sống luân lý Kitô giáo có thể trông giống điều gì trong những tình cảnh cụ thể.

Vậy điều tốt nhất cho Bé Ròm trong tình cảnh bi thảm được mô tả ở trên là gì? Kế hoạch điều trị phải tiến hành táo bạo thế nào đối với cậu bé tám tuổi này? Gia đình của Dì Bảy sẽ tiến hành như thế

nào với những vấn đề trước mặt họ? Có vẻ như đã có một số ý kiến khác nhau về điều gì là đúng để làm cho di.

Chương này không cung cấp một công thức cho các giải pháp đơn giản, nhưng cung cấp sự khôn ngoan hữu ích từ truyền thống Công giáo, sự khôn ngoan được trình bày rõ ràng trong sách GLHTCG. Chúng ta tập trung vào việc giáo huấn lâu đời của Công giáo về việc thăng tiến sức khỏe và bảo vệ sự sống, các xác tín về giết người "trực tiếp" và "gián tiếp", và một số tiêu chuẩn hữu ích liên quan đến việc sử dụng và không sử dụng việc điều trị y tế.

Các Xác Tín Công giáo liên quan đến việc Thăng Tiến Sức Khỏe và Bảo Tồn Sự Sống

Chúng ta có những loại nhiệm vụ nào để chăm sóc sức khỏe và bảo tồn sự sống của mình? Chúng ta có những loại nhiệm vụ nào để làm như thế cho những người được trao phó cho chúng ta chăm sóc, nghĩa là, con cái, cha mẹ già của chúng ta, và, nếu chúng ta là nhân viên y tế, các bệnh nhân mà chúng ta phục vụ?

Qua nhiều thế kỷ, Công giáo đã rõ ràng về điểm khởi đầu trong việc trả lời những câu hỏi này.

“Sự sống con người là thánh thiêng vì từ lúc bắt đầu nó liên quan đến hành động sáng tạo của Thiên Chúa và mãi mãi là mối liên hệ đặc biệt với Đấng Tạo Hóa” (*Donum Vitae* [Chỉ dẫn về Tôn Trọng Sự Sống Con Người trong Nguồn Gốc của Nó và về Chân Giá Trị của Việc Truyền Sinh], giới thiệu)

Sự sống và sức khỏe thể lý là những món quà quý báu mà Thiên Chúa ban cho chúng ta. Chúng ta phải chăm sóc chúng cách hợp lý, trong khi nghĩ đến những nhu cầu của người khác và công ích. (GLHTCG, # 2288)

Có hai điều này rất quan trọng cần phải lưu ý trong những đoạn văn này.

Thứ nhất là thái độ và sự sẵn sàng hành động của chúng ta về sức khỏe và sự sống liên quan trực tiếp đến điều được gọi là "thần học về tạo dựng" của Công giáo. Sự sống là thánh thiêng; nó là một món quà của Đấng Tạo Hóa đầy yêu thương. Điều này đúng với tất cả những gì Thiên Chúa đã tạo ra, và nó đặc biệt đúng với sự sống của con người. Được tạo ra theo hình ảnh và giống Thiên Chúa, và được bảo tồn bởi bàn tay của Đấng Tạo Hóa, mọi người đều có một mối liên hệ đặc biệt với Thiên Chúa. Thiên Chúa là nguồn gốc của sự sống chúng ta; Thiên Chúa cùng hành trình với chúng ta trong cuộc sống của chúng ta trên thế gian, và đời sống vĩnh cửu với Thiên Chúa là số phận cuối cùng của chúng ta. Từ đầu đến cuối, sự sống là thánh thiêng.

Nếu điều này đúng, thì điều gợi ý cho gia đình của Bé Rôm và Di Bảy trong câu chuyện mở đầu của chúng ta là: những quyết định mà họ phải đối diện liên quan đến một kế hoạch điều trị thích hợp cho người thân của họ cần phải bắt đầu với niềm xác tín dựa trên đức tin rằng sự sống con người là linh thánh. Sự sống con người không những chỉ phải được tôn trọng, mà còn được tôn kính, đặc biệt là khi sự sống con người mong manh, chẳng hạn như trong số những người rất trẻ, rất già hoặc rất yếu (xem GLHTCG, # 2276). Ý tưởng sau này không phải là ý tưởng mà các tác giả của sách GLHTCG tự tạo ra. Đó là một niềm xác tín xuất hiện trên hầu hết mọi trang Thánh Kinh và là một phần của truyền thống Kitô giáo ngay từ ban đầu: Thiên Chúa hiện diện trong sự sáng tạo, trong tất cả con người, nhưng trong một cách đặc biệt ấn tượng, sự hiện diện vĩnh cửu của Thiên Chúa là với những người đang đau khổ, với những người dễ bị tổn thương.

Như chúng ta sẽ thấy trong chương 7, trong những năm gần đây, giáo huấn Công giáo đã nhấn mạnh rằng chúng ta nên sống với một "lựa chọn ưu tiên cho người nghèo" cách riêng, một tình yêu và mối quan tâm đặc biệt đối với anh chị em đang túng thiếu của chúng ta. Đây cũng là vấn đề thích hợp khi các quyết định y khoa-luân lý phải được thực hiện cho những người như Bé Rôm và Di Bảy. Tính dễ bị tổn thương của họ bắt nguồn không chỉ từ điều kiện thể lý mà còn do việc họ không có khả năng tự nói và tự quyết định. Họ phải dựa vào những người chung quanh để làm những gì là thực sự có lợi

nhất cho họ. Khi những người chung quanh Bé Rôm và Di Bầy làm như vậy với ý thức rằng trong và qua sự “bao bọc” của họ, sự chăm sóc và từ ái của Thiên Chúa đang được tỏ lộ, thì tiến trình đưa ra quyết định về việc phải làm gì thay mặt cho họ được bắt đầu tốt.

Nhưng có một điều thứ hai chúng ta nên lưu ý về thái độ mà truyền thống Công giáo khuyến khích trong việc thăng tiến sức khỏe và bảo vệ sự sống. Vâng, chúng ta nên ý thức về sự thánh thiêng của sự sống (của chính chúng ta và của những người khác), và vâng, chúng ta nên có những bước đi hợp lý để bảo vệ món quà của sự sống và sức khỏe (x. GLHTCG, 2288). Nhưng không điều nào trong những điều này có nghĩa là chúng ta cần phải bám víu vào cuộc sống thể lý của mình theo một cách tuyệt vọng nào đó. Truyền thống Công giáo không gợi ý rằng chúng ta luôn phải dùng mọi biện pháp để kéo dài sự sống. Sự sống là thánh thiêng, nhưng đôi khi các giá trị và các sự tốt lành khác lại quan trọng hơn việc bảo tồn sự sống. Đó là lý do tại sao chúng ta có thể tôn vinh các vị tử vì đạo (tất nhiên, đáng chú ý nhất là Chúa Giêsu) - những người đã sẵn sàng bỏ cuộc sống của họ chứ không phản bội đức tin của họ. Và đó là lý do chúng ta tôn vinh những người đã cống hiến cuộc đời để phục vụ đất nước của họ, để bảo vệ những người vô tội, hoặc bằng những cách cao quý và can đảm khác như những vị anh hùng và anh thư.

Sự sống là thánh thiêng, nhưng đôi khi những điều khác có thể được ưu tiên hơn việc bảo tồn sự sống. Cuối cùng, chúng ta là những người sống với đức tin vào sự sống lại, với niềm xác tín rằng cái chết không phải là hết. Khi chúng ta "buông xuôi" và cho phép sự chết đến cách tự nhiên, thay vì sử dụng các phương pháp điều trị y tế không thích hợp, như một gánh nặng, không có nghĩa là thất bại, về mặt y khoa hoặc tinh thần. Khi chúng ta cầu nguyện trong Kinh Nguyện Thánh Thể trong Thánh Lễ, Kitô hữu là những người tin rằng với cái chết, sự sống thay đổi, chứ không chấm dứt.

Nguyên Tắc Song Hiệu

Con người thường lấy kết quả để biện minh cho hành động của mình. Trong nhiều hoàn cảnh, rất khó mà phân biệt phải trái về luân lý nếu không có một giáo huấn rõ ràng của Hội Thánh. Chẳng hạn như trong trường hợp một phụ nữ có thai ngoài tử cung, có được phép phá thai để bảo toàn mạng sống của người mẹ không? Hoặc một gia đình quá nghèo mà người vợ cứ sinh năm một, họ có được phép dùng thuốc ngừa thai để điều hòa sinh sản không?

Nguyên tắc song hiệu là câu trả lời cho những trường hợp tương tự như thế. Theo nguyên tắc này thì chúng ta được làm một việc có cả kết quả tốt lẫn hậu quả xấu nếu hội đủ những điều kiện sau đây:

1. Hành động, tự bản chất của nó không được là dữ hay xấu. Nói cách khác, một người không được phép làm một việc tự nó là xấu để đạt được mục đích tốt.
2. Người ấy chỉ có ý định đạt được kết quả tốt và làm hết sức để tránh hậu quả xấu, nếu có thể.
3. Kết quả tốt không thể là thành quả của hậu quả xấu.
4. Kết quả tốt phải trội vượt hay ít ra là cân xứng với hậu quả xấu.

Dưới đây là những thí dụ về việc áp dụng hợp pháp nguyên tắc này:

- Ở giai đoạn cuối, bệnh nhân ung thư nguy tử bị rất đau. Ông ấy được dùng một liều thuốc giảm đau có chất ma túy để làm ông bớt đau, nhưng cũng làm cho ông rất khó thở. Kết quả là ông bị chết nhanh hơn là trường hợp ông không dùng thuốc có ma túy. Đây là một áp dụng hợp pháp của nguyên tắc, với điều kiện là người chích thuốc có chất ma túy chỉ làm như thế với ý định duy nhất là giúp ông bớt đau và không có ý làm cho ông chết nhanh hơn.
- Một phụ nữ bị rất đau khi có kinh vì hormone mất cân bằng. Cô được dùng thuốc điều trị hormone, cũng chính là các viên thuốc ngừa thai, giúp cải thiện tình trạng của cô nhưng làm cho cô vô sinh bao lâu cô còn điều trị. Đây là một ứng dụng hợp pháp với điều kiện cô ấy coi sự vô sinh tạm thời là một giá không may cô phải trả chứ không phải là một ích lợi cô thích.
- Có một tai nạn ở nhà máy điện nguyên tử dẫn đến một thảm họa đang đe dọa trở thành rộng lớn đến nỗi không thể kiểm soát được và phân tán phóng xạ ra hơn hàng trăm dặm vuông.

Một công nhân bước vào một phòng mà anh biết là bị ô nhiễm bởi phóng xạ để tự mở một van bị mắc kẹt. Khi làm như vậy, anh đảm bảo rằng tình hình được kiểm soát và không ai khác có thể bị ảnh hưởng xấu, nhưng bản thân anh ta chết hai ngày sau đó vì phơi nhiễm phóng xạ. Điều này là hợp pháp nếu anh ta không vào phòng với ý định tự vận.

Nguyên tắc Vẹn Toàn

Có những điều kiện hợp lý và được phép về luân lý để hy sinh một phần của toàn thể vì lợi ích của toàn thể. Nguyên tắc này tương ứng ở mức độ cá nhân so với nguyên tắc về công ích ở mức độ xã hội. Sự hy sinh có thể là tạm thời hoặc vĩnh viễn.

Các điều kiện cần thiết để được phép bao gồm:

- Hành động không thể tự bản chất của nó là dữ hay ác
- Không còn lựa chọn luân lý nào khác
- Kết quả tốt phải tương xứng để đảm bảo sự hy sinh.

Dưới đây là các thí dụ việc về áp dụng hợp pháp nguyên tắc này:

- Một người được gây mê tổng quát trước khi giải phẫu. Do đó cô ấy hy sinh (tạm thời) ý thức của mình để nhận được một cuộc giải phẫu cứu sống ngõ hầu chữa lành các thương tích do tai nạn xe hơi gây ra.
- Một người bị cưa một chân bị hoại tử. Làm như vậy là cách duy nhất để cứu sống anh.

Tóm Lược Giáo Huấn Hội Thánh về Sự Sống Con Người

Sự sống con người linh thánh vì sự sống luôn liên kết với Thiên Chúa, và chỉ mình Ngài có quyền trên nó. Từ khởi thủy cho đến cùng tận đời người, chỉ có Thiên Chúa là chủ sự sống (2258).

Tôn trọng sự sống con người (2259-2283)

Bằng chứng trong lịch sử cứu độ

Thánh Kinh cho thấy ngay từ đầu trong lòng người đã có sự giận dữ và ganh tị, là hậu quả của nguyên tội. Con người trở thành kẻ thù của đồng loại. Thiên Chúa vạch rõ giết người là một tội ác. Ngài ban sự sống cho con người; còn con người không ngừng chém giết nhau. Cự Uớc vẫn coi máu là dấu chỉ linh thánh của sự sống. Mọi thời đại đều phải học biết tôn trọng sự sống. Có ý giết một kẻ vô tội là một tội nặng phạm đến phẩm giá con người, đến luật vàng của Đức Kitô và sự thánh thiện của Thiên Chúa. Luật cấm giết người có giá trị phổ quát ràng buộc mọi người và mỗi người, mọi lúc và mọi nơi. Chúa Giêsu không những cấm giết người mà còn cấm cả giận dữ, oán ghét và báo thù. Người đòi hỏi môn đệ phải yêu kẻ thù (2259-2262).

Tự vệ

Quyền tự vệ chính đáng không phải là ngoại lệ của luật cấm cố sát. Yêu bản thân là nguyên tắc căn bản của luân lý. Ta có quyền bắt kẻ khác tôn trọng mạng sống mình. Nếu vì phải bảo vệ mạng sống mà giết kẻ tấn công thì không phạm tội sát nhân. Để tự vệ, phải ứng phó cách tương xứng. Tự vệ chính đáng còn là một trọng trách đối với người có nhiệm vụ bảo vệ mạng sống kẻ khác. (2263-2265).

Chính quyền có quyền và bổn phận đưa ra hình phạt tương xứng với tội phạm. Mục đích chính của hình phạt là *đền bù* lại những thiệt hại do lỗi lầm gây ra, nhưng mục đích khác là *cải hóa* phạm nhân. *Giáo huấn của Hội Thánh không loại trừ án tử hình* nếu đây là *biện pháp duy nhất* để bảo vệ hữu hiệu mạng sống con người khỏi bị xâm phạm bất chính. Thực ra, ngày nay, vì chính quyền có nhiều cách để

chế ngự hữu hiệu tội ác, nên những trường hợp tuyệt đối phải khử trừ phạm nhân "từ nay khá họa hiếm, nếu không muốn nói là không còn nữa" (2266-2267).

Tội cố ý giết người - Điều răn thứ năm coi việc cố tình giết người là một tội trọng. Kẻ sát nhân và đồng lõa phạm cùng một tội tày trời, nhất là giết những người trong gia đình. Không thể biện minh cho tội sát nhân bằng bất cứ lý do gì. Cũng không được cố ý *gián tiếp gây chết người* như bắt một người mạo hiểm khi không có lý do chính đáng, hay từ chối giúp đỡ người đang lâm nguy khi có khả năng. Về mặt luân lý, *con người không phải chịu trách nhiệm về tội ngộ sát*. Tuy nhiên, khi không có lý do tương xứng mà hành động gây chết người, dù không cố ý, người ta vẫn mắc lỗi nặng (2268-2269).

Tôn trọng con người và nghiên cứu khoa học

Những thí nghiệm khoa học, y học hay tâm lý trên con người có thể góp phần vào việc chữa bệnh và tiến bộ y tế. Khoa học kỹ thuật là những phương tiện giá trị khi phục vụ và phát triển toàn diện con người để mưu ích chung. Nhưng chính con người và các giá trị luân lý của họ mới là mục đích và giới hạn cho khoa học. *Khoa học phải tôn trọng vô điều kiện các tiêu chuẩn luân lý căn bản*, phải phục vụ con người cũng như các quyền bất khả nhượng, lợi ích đích thực và toàn vẹn của họ, theo đúng kế hoạch và ý định của Thiên Chúa. Về mặt luân lý, không được phép thí nghiệm trên con người nếu thấy trước những rủi ro không cân xứng hay có thể tránh được cho mạng sống và sự toàn vẹn tâm sinh lý của họ. Việc ghép các bộ phận cơ thể phù hợp với luật luân lý nếu các nguy hiểm và rủi ro về thể xác và tâm lý nơi người cho, cân xứng với lợi ích của người nhận. Hiến các bộ phận sau khi chết là điều cao quý và phải được khuyến khích như một biểu lộ tình liên đới quảng đại. Về phương diện luân lý, không được lấy bộ phận nếu người cho, hoặc các thân nhân có quyền, không đồng ý. Cũng vậy, không thể chấp nhận việc trực tiếp gây tàn phế hoặc cái chết cho một người để kéo dài đời sống của người khác (2292-2296).

Tôn trọng sự toàn vẹn của thân thể

Nạn *bắt cóc* và *giữ làm con tin*, gây kinh hoàng và tạo áp lực nặng nề cho những nạn nhân, là bất luân. Dùng *khủng bố* để đe dọa, gây thương tích và giết người bừa bãi là ngược lại công bình và bác ái. *Tra tấn* để điều tra, trừng phạt, đe dọa đối phương, trả thù, đều nghịch với sự tôn trọng con người và phẩm giá con người. Ngoài những trường hợp trị liệu, việc cố tình *cắt bỏ*, *hủy hoại* hoặc *triệt sản*, thực hiện trên những người vô tội đều nghịch với luật luân lý. Ngày nay, các biện pháp tra tấn tàn bạo không còn cần thiết cho trật tự công cộng, hay hợp với nhân quyền. Ngược lại, chúng còn đưa đến những suy thoái tệ hại hơn. Chúng ta phải đấu tranh để hủy bỏ chúng. Phải cầu nguyện cho những nạn nhân và các lý hình (2297-2298).

Tôn trọng người chết

Phải săn sóc những người hấp hối để giúp họ sống những giây phút cuối đời cách tốt đẹp và bình an. Thân nhân phải nâng đỡ họ bằng lời cầu nguyện và lo cho họ lãnh nhận các bí tích đúng lúc, để chuẩn bị họ gặp gỡ Thiên Chúa. Trong niềm tin và hy vọng vào sự sống lại, người tín hữu phải tôn trọng và bác ái đối với thi hài của những người quá cố. Chôn xác kẻ chết là một trong "thương xác bảy mối." Việc ấy tỏ lòng quý trọng con cái Thiên Chúa mà thân xác họ là đền thờ của Chúa Thánh Thần. Về phương diện luân lý, được phép mổ tử thi để điều tra pháp lý hoặc nghiên cứu khoa học. Việc hiến các bộ phận cơ thể sau khi chết là việc hợp pháp và đáng khen. Hội Thánh cho phép hỏa táng nếu việc này không phương hại tới đức tin vào sự sống lại của thân xác (2299-2301).

Tôn trọng sức khỏe

Sự sống và sức khỏe là những ơn quý giá Thiên Chúa ban. Chúng ta có bổn phận chăm sóc chúng cách hợp lý. Xã hội phải chăm sóc sức khỏe công dân để họ có cơm ăn, áo mặc, nhà ở, việc làm chăm

lo sức khỏe, giáo dục căn bản, và trợ cấp xã hội. Luân lý đòi phải tôn trọng sự sống thể xác, nhưng không coi đó là một giá trị tuyệt đối để tôn thờ. Mọi người dù khỏe hay yếu đều có giá trị như nhau. Đức tiết độ giúp con người tránh mọi thái quá như: ăn uống quá độ, rượu chè, say sưa lạm dụng thuốc lá và y dược. Những người say rượu hoặc say mê tốc độ, gây nguy hiểm cho tha nhân và ngay chính mình bất cứ ở đâu đều phạm tội nặng. Trừ trường hợp trị liệu, sử dụng ma túy là một lỗi nặng. Bí mật sản xuất và buôn bán ma túy là tội ác, vì cộng tác trực tiếp vào các hành vi vi phạm nghiêm trọng luật luân lý, do hậu quả lôi cuốn người ta phạm tội (2288-2291).

Câu Hỏi để Suy Nghĩ và Thảo Luận

1. Việc nói rằng sự sống con người là thánh thiêng có nghĩa gì với bạn? Bạn có thể xác định được một thời điểm trong cuộc đời bạn khi bạn cảm nghiệm được tính thánh thiêng của sự sống con người không? Cố gắng mô tả thời điểm đó.
2. Những điều gì có thể cản trở sự trân quý của chúng ta về tính thánh thiêng của sự sống con người? Một số điều có thể nuôi dưỡng sự trân quý như thế?